

UDK 330.6
Izvorni znanstveni članak
Primljeno: 2. 7. 1992.

Dr. DRAŽEN BARKOVIĆ,
Ekonomski fakultet Osijek

STRATEGIJSKI MODEL — PODLOGA ZA PLANIRANJE RAZVOJA EKONOMSKOG FAKULTETA U OSIJEKU*

Položaj Ekonomskog fakulteta u Osijeku kao članice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera zadan je povijesnom ulogom koju je Fakultet imao u osnivanju i razvoju Sveučilišta kao i njegovim sadašnjim identitetom koji se gradio godinama a potvrdio u kaotičnom vremenu rata. Svoju perspektivu Fakultet vidi u novoj razvojnoj koncepciji cjelovitog obrazovnog i znanstvenog programa temeljenog na iskustvima zapadnih zemalja koja respektiraju kvalificiranost za rad u uvjetima globalizacije privrednih sustava. Takvo obrazovanje mora biti temeljeno za inovacijsko ponašanje, ono mora stvoriti sposobnost za rad u uvjetima internacionalizacije ekonomskih aktivnosti i dati pretpostavke za istraživačke aktivnosti potrebne za održavanje obrazovnih sadržaja.

Posebnu pažnju treba posvetiti poslovnoj koncepciji vođenja Fakulteta s ciljem da se maksimalizira razina obrazovanja uz date resurse Fakulteta.

*Rad predstavlja dio istraživačkih rezultata projekta "Teorijske i institucionalne pretpostavke poduzetničke ekonomije" kojeg financira Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske u razdoblju 1991-1995. godine.

1. UVOD

Sve ozbiljne rasprave o cjelovitoj obnovi i razvoju Hrvatske posebnu pažnju poklanjaju visokom obrazovanju i znanosti, dakle Sveučilištu. Ekonomski fakultet u Osijeku može se uključiti u tu raspravu polazeći od svog sadašnjeg identiteta i spremnosti da se transformira uvažavajući europske i svjetske sveučilišne trendove ne zaobilazeći pritom pozitivna iskustva hrvatske sveučilišne tradicije. Slika koja se o Ekonomskom fakultetu Osijek stvarala 30 godina treba se dopuniti saznanjima iz rata protiv Hrvatske kada su pored pedagoškog standarda do izražaja došle duhovne, znanstvene i organizacijske vrijednosti ovog kolektiva. Upravo te vrijednosti koje ću ukratko navesti postaju zalog u svakoj daljnjoj raspravi koja respektira Sveučilište u svim njegovim dimenzijama.

Kronologija stradanja ekonomskog fakulteta u Osijeku pokazuje da je od 25. listopada 1991. pa sve do kraja godine Fakultet bio pogođen izravno sa šesnaest granata. Kao i na ostalim sveučilišnim institucijama rad se na Ekonomskom fakultetu u Osijeku reducira na potrebnu mjeru. Profesori i studenti povlače se u podrumске prostorije. Ovo se može i ne mora shvatiti doslovno jer se pored fizičke prisutnosti na Fakultetu profesori i studenti angažiraju u vojnim formacijama i u vrlo aktivnoj civilnoj zaštiti. Ova posljednja aktivnost pored svog uobičajenog karaktera dobija i neke nove dimenzije. Naime, već samo ostajanje u sablasno praznom Osijeku kakav je grad bio u kritičnim trenucima, profesori kao dio potrebne kritične i intelektualne mase grada održavaju moral svojim studentima, sugrađanima a angažiraniji dio njih koriste svoje sposobnosti i veze da preko raznih komunikacija s inozemstvom uspostave što produktivnije odnose.

Danas je potpuno jasno da je Ekonomski fakultet u Osijeku odgovorio obvezama neponovljivog ratnog vremena i da je:

- (1) održao kontakt sa studentima kroz razne oblike konsultativno-instruktivne nastave, brinuo se za njihovu sigurnost i zadržao nastavnički korpus spreman za obnovu i razvoj Fakulteta
- (2) u kritičnom vremenu unaprijedio međunarodne kontakte i postavio šire okvire suradnje sa stranim partnerima pa samim tim omogućio i drugim domaćim subjektima da preko Ekonomskog fakulteta u Osijeku ili u zajednici s njim ostvare svoje znanstvene, privredne ili neke druge ciljeve.

Međutim, ova problematika nije tema ovog članka. Ona je u kontekstu sveukupnog djelovanja i življenja Fakulteta u ratnom vremenu. Radi se o tome da se iz jednog strahovitog kaosa na svjetlo dana izvuku ona razmišljanja koja kroz identifikaciju stanja i nekih globalnih ideja mogu ponuditi Ekonomskom fakultetu u Osijeku nekoliko stratejskih alternativa kroz koje bi se mogla realizirati koncepcija razvoja Fakulteta. Treba odmah reći, da se u tom smislu dosadašnja koncepcija vođenja Fakulteta treba podvrći svestranoj analizi i eventualnoj redefiniciji.

Cilj je ovog članka da u razmišljanja o konceptu razvoja Fakulteta unese poduzetnički element da ga operacionalizira kroz stratejsko poduzetništvo kao proces u kojem poduzetnik utvrđuje dugoročni organizacijski pravac, postavlja specifično provođenje ciljeva, razvija strategije da bi postigao te ciljeve u svijetu relevantnih internih i eksternih okolnosti i podastire za izvršenje izabrani plan akcija.¹

2. STRATEGIJSKO PLANIRANJE

U stratejskom planiranju poslovodstvo definira pravce u kojima organizacija treba rasti, te područja na kojima treba dati prioritete alokaciji budućih resursa. Stratejsko planiranje na Ekonomskom fakultetu u Osijeku u malom je progresu. Zato postoje mnogobrojni razlozi od kojih izdvajamo samo neke. Prvo, Fakultet je demokratski strukturiran što usporava i otežava prihvaćanje liste prioriteta ili mijenjanje pravaca razvoja. Dosljedno tome, krajnji cilj Fakulteta nije definiran na operacionalan način. Drugo, tradicija marginalizma ili pravičnosti duboko je uvriježena pa profesori jako nerado odobravaju ukidanje nekog "nepodesnog" smjera, odsjeka ili reduciranje njegovog udjela u raspoloživim resursima. Treće, Fakultet još uvijek nije tržišno orijentiran, nastava je više organizirana na temelju osjećaja što bi trebalo biti ponuđeno nego na jasnoj evidenciji potreba. Konačno i financijska pomoć vlade je nefleksibilna jer vlada ne pokazuje volju da disproportionalno alokira resurse na fakultete visoke vrijednosti ("elitističke centre"). Teškoće u vezi okruženja u kojem se Fakultet danas nalazi daju značaj stratejskom planiranju resursa. Mogle bi se zabilježiti i prijetnje iz okruženja. Prvo, demografski trend je neizvjestan, u narednim godinama može se očekivati smanjeni broj studenata. Drugo, interes studenata pojačano će se razlikovati po pojedinim smjerovima (poduzetništvo, marketing, financije, računovodstvo). Zadatak je Fakulteta da prihvati studente iz područja za

koja opada interes u područja za koja se pokazuje veći interes jer bi u suprotnom došlo do viška sveukupnog kapaciteta Fakulteta. Treće, ono što se već osjeća, očekivani kontinuitet nestašice novčanih sredstava pojačat će pritisak na transferiranje resursa iz područja nižih izvedbi u područja potencijalno viših izvedbi.

U takvoj situaciji stratejsko planiranje je prilično važno. Ono primorava vrhunsko poduzetništvo na Fakultetu da se koncentrira na kritične parametre izvedbi. Stratejsko planiranje zahtijeva od Fakulteta da misli unaprijed na fundamentalne promjene i da zauzme mjesto u razinama višeg obrazovanja. Ako se u obzir uzme planiranje na duži rok potrebno je izvršiti programirane promjene na resursima tijekom više uzastopnih godina. Stratejski plan razjašnjava fakultetsku misiju i ciljeve. On određuje važnu koordinacijsku funkciju koja omogućava različitim dijelovima Fakulteta zajedničko razumijevanje fakultetskih odluka i pravaca. Konačno, plan zahtijeva da Fakultet specifikizira i mjeri ključne dimenzije izvedbi u nastavi i istraživanju koje se onda podvrgavaju kontroli i strategiji izvođenja na određenim područjima.

3. KOMPONENTE STRATEGIJSKOG PLANA

Proces stratejskog planiranja dobro je dokumentiran na drugim mjestima² pa ćemo ovdje izložiti samo neke komponente. Prvo, prikazat ćemo misiju odnosno glavni zadatak: definicija područja na kojem se Fakultet želi koncentrirati. Zatim se vodi računa o temeljnim aktivnostima koje se procjenjuju kroz jake i slabe izvedbe na Fakultetu u pogledu nastave, istraživanja, studenata, kakvoće, osoblja. Treće, treba izložiti stav o cilju za razdoblje na koje se odnosi planiranje. Slijedi definicija strategija pomoću kojih se ostvaruju ti ciljevi. Konačno se razmatra organizacijska struktura i sustav informacija koji je potreban da bi se implementirale stratejske opcije.

(1) Misija odnosno glavni zadatak Ekonomskog fakulteta u Osijeku je da promiče ekonomsku znanost na ovim prostorima Hrvatske i da obrazovanje predstavi u svjetlu najhumanije djelatnosti i najprofitabilnije investicije. Obrazovanje jedino pruža priliku svakom pojedincu da prihvati izazov svoje sudbine. Diplomirani studenti Ekonomskog fakulteta u Osijeku bit će produktivni građani koji će svojim djelovanjem pomoći kreiranju novih poslova i uključivanju u eu-

² Vidjeti Donnely, J. Gibson, J., Ivancevich, J. : *Fundamentals of Management*, BP Irwin, Homewood, Illinois 1987, Evens, J., Berman, B.: *Marketing*, Macmillan Publishing Company, New York 1987.

¹ Thompson, A., Strickland, A.: *Strategic Management, Concept and Cases*, Business Publications, Inc., Plano, Texas 1987, str. 4

ropske i svjetske ekonomske tijekove. Konceptija novog modernog nastavnog programa čija je kontinuirana provedba nažalost radi ratnih prilika za trenutak prekinuta, mogla bi se u novim nastalim uvjetima i dalje realizirati, naravno uz sve eventualne kritičke primjedbe primjerene vremenu i neposrednoj budućnosti. Stratejijsko odlučivanje o razvoju Fakulteta mora voditi računa o sadašnjim resursima koji bi se trebali usmjeriti na ona područja koja su suglasna globalnoj koncepciji Fakulteta. Tu se šansa traži u diferenciranju Fakulteta od ostalih ekonomskih fakulteta u Hrvatskoj i pronalaženju specijalnih područja koja najviše ovise o aktualnosti s obzirom na interes okoline. Budući da Republika Hrvatska teži da bude dio procesa europske integracije, pred fakultet se postavlja zahtjevne obveze da se prilagodi izazovnom ambijentu i definira promjene u svom obrazovnom programu.

Specijalna područja na kojima bi trebao biti izražen sustavan pristup vs. klasičnom ekonomističkom pristupu (monodisciplinarnan, nesustavan) bi ujedno bila i područja konkurentskog profiliranja u odnosu na druge fakultete. Ta područja su : (a) poduzetništvo, (b) marketing, (c) financije. Praktični zadatak Ekonomskog fakulteta je da osvaja prostore efikasnog ekonomskog znanja i da ga ponudi kao temelj ekonomskog razvoja. Posve je jasno da je u posljednjih 15-20 godina krucijalna varijabla u ekonomskom razvoju znanje koje je usađeno u pamet nacije. Nisu prirodni resursi neke zemlje ti koji isključivo određuju životni standard nego je to znanje koje postoji u toj zemlji. Općenito, tehnološko znanje, nauka, poduzetništvo široko definirano, određuju ekonomsku budućnost. U borbi za opstanak poduzeće će morati tragati za novim znanjem u poduzetništvu, davati nove poticaje i mijenjati organizacijske strukture. Otvorit će se potrebe rasta u međunarodnoj trgovini i kooperacije s internacionalnim tvrtkama. Izrazom globalizacije posla iskazuje se sve više taj rast. Globalne tvrtke bit će sve više upućene na Sveučilište pa prema tome i na Fakultet da bi osvojile novo znanje. Uslijed smanjenog priliva kapitala tvrtke će biti primorane na sve kraća i kraća plaćanja. Samo sveučilište će biti u mogućnosti da vrši fundamentalna istraživanja koja će imati dugoročna plaćanja, ako i to. Fakultet mora biti svjestan činjenice da mora ponijeti teret fundamentalnih istraživanja koja će imati dugoročna plaćanja. Kreacija novog znanja treba biti uska veza između privrede i Fakulteta.

(2) *Kratka analiza temeljnih aktivnosti*

Ova analiza procjenjuje područja jakih i slabih izvedbi Fakulteta u smislu nastave, istraživanja, broja

studenata, kakvoće, osoblja i nastoji da identificira probleme koji izlaze na vidjelo.

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku radi 26 profesora, 17 asistenata i 23 vanjska suradnika, te 30 zaposlenih u Biblioteci, Zavodu za ekonomska istraživanja i Studentskoj službi. Za trideset godina postojanja na 4-godišnjem studiju je diplomiralo 7755 studenata, postdiplomске studije završilo je ukupno 223 studenta iz područja marketinga, poslovne politike i planiranja politike razvoja. Značajna sredstva uložena su u stvaranje informatičke infrastrukture i obnovu bibliotečnog fonda. Dio nabavljene kompjutorske opreme oštećen je za vrijeme rata. Biblioteka Ekonomskog fakulteta u Osijeku, zbog izuzetno velike štete koju je pretrpjela u ratu i nereferentnosti većeg dijela fonda morat će se obnoviti. Znanstveno istraživački rad organizirano se sprovodi preko Zavoda za ekonomska istraživanja koji je u svojem dosadašnjem djelovanju izradio brojne znanstvene, istraživačke i stručne radove s područja planiranja, srednjeročnog i dugoročnog planiranja, istraživanja tržišta, informacijskih sustava, ocjena investicijskih programa. Većina istraživanja obavljena je za razne korisnike iz područja industrije, trgovine, neprivrede. U obrazovni proces ekonomskog fakulteta u Osijeku uključeno je 1540 studenata. Preko 90% upisanih studenata je s područja Istočne Hrvatske. Opći trend upisa na redovan studij zadržava konstantu od 330 studenata godišnje dok se kod studija uz rad opaža tendencija pada. Posebno se mora pad zainteresiranosti evidentirati kod postdiplomskog studija. Dodatna dimenzija koja komplicira ovu problematiku je činjenica da se Fakultet nalazi u zoni ratnog rizika, neriješenog teritorijalnog suvereniteta i da će se kao posljedica takvog stanja pojaviti manjak interesa za studij na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Sasvim sigurno da pod takvim okolnostima Fakultet mora dobro ispitati koncepciju svog obrazovanog programa kao i znanstvenog programa i ponuditi efikasne programe koji će voditi računa o brojnim promjenama u okruženju i ograničavajućim resursima (ljudskim, prostornim, infrastrukturnim, organizacijskim). Nastavno osoblje Fakulteta bit će u stanju ispunjavati nove obveze samo ako bude imalo sluha za novo zahtjevno vrijeme, ako se prilagodi obimnim obrazovnim zadacima koji stoje pred Fakultetom. Jedinstvo istraživanja i nastavne djelatnosti sa studentima ostvarit će se tek kada se studentima da temeljno ekonomsko stručno znanje. Diplomirani studenti i doktoranti su najbolja veza između nastave i istraživanja. Organizacija Fakulteta bi u globalu mogla zadržati svoj dosadašnji oblik uz neke neophodne korekture koje bi pospješile informacijsku i komu-

nikacijsku transparentnost Fakulteta. Posebnu pažnju treba usmjeriti na tehnički pogon, računarski centar te različite vrste laboratorija.

Rezultat koji postiže Fakultet iskazan u broju diplomiranih studenata, magistara i doktora znanosti samo je jedna strana medalje. Važno je istaknuti da su se oni uspješno uklopili u privredu i da u njoj pogotovo u posljednje vrijeme zauzimaju sve istaknutije položaje. Razlog tome, tako vjerujemo, je i njihova kakvoća koju su stekli na Fakultetu bilo kroz dodiplomski, postdiplomski, doktorski program bilo da su bili svjedoci ili sudionici mnogobrojnih seminara, savjetovanja, simpozija koje je njihova matična kuća Ekonomski fakultet u Osijeku održavala sa svojim partnerima iz Pforzheima, Augsburga, Pečuha, Gdanska, Lenjingrada. Nije nevažna činjenica da Fakultet u borbi za što bolju kakvoću svog nastavnog osoblja i svog proizvoda, diplomiranog studenta, podstiče sve one aktivnosti koje su usmjerene na dodatno obrazovanje te se posebno preferiraju međunarodne stipendije, studentski boravci, razmjena studenata i slične aktivnosti koje vode proširenju znanja i internacionalnoj povezanosti s institucijama i partnerima iz Europe.

(3) Formulacija ciljeva

Cilj je ekonomskog obrazovanja da studentima pruži teorijska, metodološka i praktična znanja utemeljena na suvremenim dostignućima ekonomskih znanosti i da se osposobe za obavljanje različitih poslova u privrednim i neprivrednim organizacijama. Da bi ostvario takav cilj, Fakultet treba voditi računa već kod upisa studenata o nekim empirijskim spoznajama po kojima se ponašaju studenti. Kod studenata ekonomskih znanosti mogu se zapaziti sljedeća ponašanja³ ekonomski znanstvenici podvrgnuti su tijekom svog školovanja pretežno pasivno-receptivnim oblicima učenja i sakupljanja iskustava. Grupni rad igra samo subordinarnu ulogu. Ako se ovom doda individualno dokazivanje uspjeha onda je jasno da je kod njih pojačano konkurencijsko ponašanje u odnosu na "drugarstvo". Brucoši na ekonomiji pokazuju neznatnu intrinističku motivaciju. Ekstrinistički motivirani studenti pokazuju jasnije, ono što često dolazi do izražaja u odabiru stručnog poziva, da im manjka osjećaj za probleme koji imaju društvenu dimenziju a koji su povezani s ekonomskom znanostu. U određenju prema studentima i njihovom ekonomskom obrazovnom procesu koji će zadovoljiti anticipirajuće

potrebe, Fakultet je modernizirao koncepciju obrazovnog programa s namjerom da Fakultet postane institucija koja će⁴:

- omogućiti kompletno ekonomsko obrazovanje iz izabranih područja (poduzetništvo, marketing, financije, trgovina, računovodstvo) na razini zahtjeva ostvarivanja "prohodnosti" prema ekonomskom obrazovanju u zemljama Zapadne Europe i SAD, te kvalificiranost za rad u uvjetima globalizacije privrednih sustava.
- obrazovanje za inovacijsko ponašanje,
- sposobnost za rad u uvjetima internacionalizacije ekonomskih aktivnosti,
- osigurati istraživačke aktivnosti potrebne za održavanje vitalnosti obrazovnih sadržaja, ali i kao metoda obrazovanja studenata.

Praktična rješenja u ostvarivanju ovih namjera treba postići kroz takve svrsishodne organizacijske forme na Fakultetu koje će omogućiti efikasan angažman čitavog fakultetskog potencijala. S pravom se može posumnjati da bi današnje katedre sa svojim sadašnjim preokupacijama i stavovima prema problemima iz okruženja bile u stanju obaviti taj posao. Više nade treba polagati u njihovu reorganizaciju ili pretvorbu u institute koji bi omogućili profesorima Fakulteta da svoje znanje razviju kroz primijenjena istraživanja. Doduše tim bi se zadacima mnogao baviti Zavod za ekonomska istraživanja ali on i tako ima dovoljno prostora za kreativne pristupe koji bi vodili računa o nestandardnim uslugama transfera tehnologije, marketinškim inovacijama, poduzetništvu za unapređivanje privrede, informacijama i komunikacijama, stranim jezicima, javnim poslovima u privredi, obradi podataka i uredskoj tehnici kao i o mnogim drugim poslovima. Sve to u cilju pozicioniranja Ekonomskog fakulteta Osijek kao znanstveno-istraživačke institucije koja istodobno budno pazi na svoj odnos prema praksi.

Na putu ostvarivanja zadanih ciljeva svakako na putu stoje raspoloživi resursi. Ako se strategijski plan djelovanja i razvoja Fakulteta odnosi na razdoblje od 5 godina onda su mu prirodni ograničavajući faktori resursi Fakulteta posebno u pogledu financijskih sredstava iz raznih fondova, ljudski resursi, prostor, infrastrukturne djelatnosti. Uz dodatne napore nastavno osoblje neće predstavljati neku posebnu kočnicu razvoju Fakulteta. I u ostalim segmentima koji se odnose na ljudski potencijal bit će potrebno ostvariti

³ Wist, Verlage Vahlen/Beck, München, Frankfurt, 1981, br. 9, str. 437

⁴ Singer, S.: Koncepcija promjene programa obrazovanja na Ekonomskom fakultetu Osijek, 1991, prilog u Nastavni plan i program, Ekonomski fakultet Osijek

ljudske pretpostavke za optimalizaciju strategijskog planiranja Fakulteta. Prostor kao važan resurs u razvoju Fakulteta dosad nije bio ograničavajući faktor. Nova koncepcija razvoja Sveučilišta predviđa moguće nove lokacije. Treba imati na umu da povoljna lokacija Fakulteta zajedno s infrastrukturnim sadržajem pobuđuje pažnju i zainteresiranost studenata za upis dok dobra organizacija povezuje infrastrukturne (biblioteka, informatična tehnologija), administrativne i pomoćne aktivnosti Fakulteta u funkciju ostvarivanja željene kompetencije obrazovne funkcije Fakulteta⁵

(4) *Selekcija strategija*

Ova selekcija bavi se ključnim pitanjem u planiranju, naime odabirom strategija koje će omogućiti da se postigne postavljeni cilj Fakulteta. Nekoliko strategijskih opcija dolazi u obzir, naravno uz dužan oprez s obzirom na specifičnu geo-političku situaciju u kojoj djeluje Fakultet, Zadaci Fakulteta i prioritete trebaju biti definirani na temelju koalicije unutar Fakulteta.

Novi nastavni program

Mnogi fakulteti nastoje da preko specifičnih nastavnih programa privuku studente. Tako to čini i Ekonomski fakultet u Osijeku svojim novim nastavnim programom kojim želi na području poduzetništva, marketinga i financija dostići zavidnu stručnu kakvoću. Ugled nastavnog osoblja, koji se zasad mjeri brojem publiciranih radova, garantira potrebnu kakvoću.

Postdiplomski studij

Vertikalnu u procesu obrazovanja čini postdiplomski studij koji treba biti koncipiran kao izvanredna priprema za uspješnu poslovnu karijeru. Kakvoću tog studija morala bi garantirati slijedeća faza u procesu obrazovanja doktoralni studij s dobro osmišljenim doktoralnim programom.

Doktoralni studij

Za sudionike u nekom doktoralnom programu je važno da li se znanstveni interes profesora poklapa s njegovim sklonostima. Posebno je važno da se doktorandu omogućí nesmetano istraživanje i mentorstvo.

Povremeni obrazovni programi

Na tom polju postoje mnoge mogućnosti i varijante. Na različitim područjima ekonomije mogu se ponuditi intenzivni tečajevi i seminari. Odgovarajući specijalisti bi mogli prezentirati i prodiskutirati u okviru

workshopa istraživački materijal. Sami polaznici workshopa mogu biti stranci koji imaju zajednički interes za pojedine teme. Idealna pretpostavka za jednu znanstvenu internacionalnu diskusiju bili bi strani profesori, gosti koje bi angažirala neka zvanična europska institucija (WEASM npr.).

Alokacija resursa

Strategijske mogućnosti koje prizlaze iz ovog ishodišta vode računa o stvarnom položaju Fakulteta. Ako se uoči da je Fakultet došao u lošu situaciju, tada resursi trebaju biti alocirani u ona područja u kojima će se moći izgraditi jaka reputacija. Takva politika se dugoročno financira iz sredstava slabog područja iako je ona u suprotnosti s dosadašnjim gledanjima da bi se slabija zainteresiranost studenata za loša područja mogla pobuditi novim tečajevima. U temelju takvog razmišljanja stoji potreba da Fakultet ozbiljno uzme u obzir svoju ulogu i odgovornost u društvu da se približi pojmovima kao što su efikasnost, produktivnost. Nesumnjivo je da će tržište još jače diktirati aktivnosti Fakulteta.

Opcija ZEI

Ova strategijska mogućnost uzima u obzir moguću forsiranu orijentaciju Fakulteta da preko svog Zavoda za ekonomska istraživanja razvije jaku znanstveno-istraživačku djelatnost kao i sudjelovanje u nizu komercijalnih programa koji bi kompenzirali smanjeno financiranje iz fondova. Takav pristup nije za zanemariti ako se uzme u obzir realna situacija u kojoj se ne mogu očekivati izdašni financijski dotoci.

Generalni studij

Ovaj studij na Ekonomskom fakultetu u Osijeku poslužio bi za uvođenje različitih znanstvenih i umjetničkih disciplina. Na njemu bi se studenti susretali s pitanjima današnjice. Studentima bi se omogućilo da se susreću s interesantnim građanima Osijeka koji bi im izlagali teme koje prelaze okvire ekonomskog studija. Predavanja bi se bavila prirodoslovno-tehničkim temama, temama iz oblasti umjetnosti, etike, iz oblasti literature, glazbe, športa ali isto tako i aktualnim političkim pitanjima.

Studentske inicijative

Fakultet treba podržati i unaprijediti sve one studentske interesne sfere koje pridonose ugledu i atraktivnosti Fakulteta. Do sada je posebnu aktivnost pokazivala Internacionalna zajednica studenata ekonomskih znanosti AIESEC čiji je cilj međunarodno razumijevanje i suradnja u okviru ekonomskog i društvenog okruženja. Uz motiv "learning by doing" nudi AIESEC

⁵ Isti izvor kao pod 4.

svim studentima mogućnost da otkriju svoje nove sposobnosti da rastu s postavljenim zadacima i da se osobno razvijaju. U okviru međunarodne razmjene imaju studenti mogućnost da upoznaju prilike, strane kulture i mentalitete. Pored ove sekcije brigu treba voditi o aktivnostima na području športa, kulture, ekologije itd.

Međunarodna suradnja

Kontakti s inozemnim partnerima jedna je od standardnih aktivnosti s kojom se Ekonomski fakultet u Osijeku bavi. U daljnjem razvoju trebaju se iskoristiti

sve prednosti pozitivnih iskustava, potencirati njihov značaj i te aktivnosti uključiti u strategijsko planiranje razvoja Fakulteta.

(5) *Organizacijska struktura i informacijski sustav*

Proces racionalizacije organiziranosti Fakulteta je u tijeku. Pod njim se podrazumijeva takva organizacijska struktura po kojoj će sve informatične, administrativne i pomoćne aktivnosti Fakulteta biti stavljene u funkciju ostvarivanja željene kompetencije obrazovne funkcije Fakulteta.

Drazen Barkovic, Ph. D.

STRATEGY MODEL — BASE FOR OSIJEK FACULTY OF ECONOMICS DEVELOPMENT

Summary

The position of Osijek Faculty of Economics as a member of "J.J. Strossmayer" University is given by the historic role that the Faculty had in the foundation and development of the University as well as its present identity having been built for years and having been confirmed in the chaotic war time. The faculty can see its perspective in the new development concept of the complete educational and scientific programme founded on the experience of the western countries respectation the qualifications for the work under the conditions of the globalization of economic systems. Such education must be the basis for innovative behaviour, it must create work abilities in the conditions of internationalization of the economic activities and give assumptions for research activities necessary to keep educational contents.

The special attention should be devoted to the business concept of the Faculty management with the aim to maximalize education level with the given Faculty resources.